

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Maaseudun kehittämistyötä liki 30 vuotta tehnyt Outokaira tuottamhan ry kiittää tehdystä työstä ja lausuntomahdollisuudesta. Käytännön työssä havaitut seikat luovat aina hyvää pohjaa tulevalle työlle.

Suomen Kylät ry on tehnyt selonteosta hyvän ja kattavan lausunnon. Olemme Suomen kylien ja Leader-jaoston näkökulmista täysin samaa mieltä.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Toiminnassa tulee huomioida tehtävien asioiden vaikutukset maaseutuun ja eri tahojen tekemien toimien ja päätösten yhteisvaikutus.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Maaseutu on isolle osalle suomalaisia asuinpaikka, kausiasukkaiden asuinpaikka sekä suuren matkailijajoukon kohde. Jotta maaseudun palvelut voidaan turvata tälle suurelle joukolle, tulee alueet voida pitää asuttuna.

Maaseudun väestö väistämättä vähenee mutta suuri joukko kuitenkin tunnistaa haluja ja tarpeita maaseudulla asumiseen. Tätä pitää pystyä vahvistamaan ja tukemaan. Paikallistasolla toimivat

Leader-ryhmät ovat merkittävässä asemassa tukemassa maaseudun erilaisten toimien kehittämisessä. Paikallisen väestön vahva talkoohanos yhdistettynä Leder-rahoitukseen tuo maaseudulle sellaisia asioita, joita ei muutoin voitaisi toteuttaa. Leader-toiminnalla asukkaiden ääni kuuluu ja näin pystytään vaikuttamaan omaan asuinalueeseen. Leaderin tuomat verkostot tuovat osaamista laajasti myös valtakunnan rajojen ulkopuolelta. Esimerkiksi kylien varautumisella on nyt suuri yhteiskunnallinen merkitys.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Suomen kylien lausunnossa on otettu hyvin kantaa tähän.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Rohkeita uusia avauksia voisi olla lisää.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

Viittaaan Suomen kylien lausuntoon.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

Viittaaan Suomen kylien lausuntoon.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

Kehittämissuositus 3: KESTÄVÄ LIIKKUMINEN JA LIIKENNE, Kehittämissuositus 8:MAASEUDUN KEHITTÄMINEN CAP POS 2027; Kehittämissuositus 15: ASUTTAVUUDEN VARMISTAMINEN; Kehittämissuositus;Kehittämissuositus 11: TKI-RAHOITUS, INNOVAATIOJÄRJESTELMÄ JA PIENET TOIMIJA, NUORET JA NAISET; 17: KANSALAIS- JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN EDELLYTYKSET;

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Suomen kylien lausunnossa on kattavasti otettu kantaa mm. lähikouluihin. Nykyinen järjestelmä ei suosi lapsiperheiden muuttoa pitkien koulumatkojen päähän. Myös kylien käyttämättömät

rakennukset tulee saada asuinkäyttöön. Tornionjoen länsipuolella on menestyksekkäästi hankittu uusia asukkaita tyhjiin kiinteistöihin - siitä voisi ottaa oppia.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suositukkohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Suomen kylien lausunnossa kattava kommentti tästä.

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Suomessa liki 30 vuotta toiminut Leader-toiminta on näyttäytynyt Euroopan mittapuussa kruununjalokiveltä, joka on hioutunut merkittävään tasoon. Kaikilla tasoilla tätä suomalaiseen talkootyöhön, täsmällisyyteen, suunnitelmallisuuteen ja tarkuuteen liittyvää rahoitusvälinettä ei ymmärretä. Mitä kaikkea olisikaa jäänyt tekemättä ilman voimakasta paikalliskehittämistä alueen asukkaiden ja Leader-rahoituksen toimesta! Alueen asukkaat ja kunnat ovat oivaltaneet pienen toiminnan merkityksen mutta suuressa kuvassa toimintaa on helppo väheksyä - suuret numerot kun on helpompi ymmärtää kuin pienet. Kylien ja järjestöjen tekemän talkootyön ja Leader-rahoituksen avulla on saatu aikaan mm. paljon sellaisia yleishyödyllisiä investointeja, joihin ei muutoin olisi ollut alueilla mahdollisuuksia puhumattakaan yritysten saamasta avusta. Paikallistason kehittäminen tulee nostaa selkeämmin esiin ja varmistaa, että Komissio tulee varmistamaan toimintatavan jatkoon.

Leader-toiminnan alussa toteutettiin monirahastoista Leader-toimintaa. Suurimmassa osassa Lappia tätä toteutettiin myös ohjelmakaudella 2000-2006 eri rahoittajien yhteistyössä. Monirahastoisuus antoi hyvät eväät toteuttaa erilaisia, innovatiivisia kehittämistoimia, joissa paikallisyhteisöt laitoivat omaa työtään ja osaamistaan mukaan. Tähän pitäisi tulevaisuudessa parhaimmillaan päästä.

Maailmantilanteen ollessa kriittinen, ovat kylät jälleen etunenässä ottamassa vastuuta erilaisista varautumiseen ja asukkaiden turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä. Sama toimintamalli voitaisiin saada Leaderin avulla myös suurempiin taajamiin!

Kaikkienensa näiden kommenttien lisäksi yhdyimme täysin Suomen Kylät ry:n lausuntoon, jota olemme Leader-verkoston kautta olleet miettimässä.

Anttila Anne
Outokaira tuottamhan ry - Toiminnanjohtaja